

51. Dr. Boross Géza

Harc közben is...

Elhangzott: 1996.aug.11-én, Budapesten a Szabadságtéri ref. templomban.

LEVÉLMISSZIÓS Füzetek

No.: 51 Dr. Boross Géza – Harc közben is...

Fundamenta Evangélium Alapítvány

Hargita Árpádné: +36 1 2917330

"Atyámfiak, legyetek erősek az Úrban és az Ő hatalmas erejében. Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszságával szemben. Mert nem vér és test ellen van nekünk tudsakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság lelkei ellen, melyek a magasságban vannak.

Annakokáért vegyétek fel az Istennek minden fegyverét, hogy ellenállhassatok ama gonosz napon és mindeneket elvégezvén megállhassatok.

Minden imádsággal és könyörgéssel imádkozván minden időben a Lélek által, és ugyanezen dologban vigyázván, minden állhatatossággal és könyörgéssel minden szentekért." Ef.6:11-13,18

Magasztalunk Téged, akitől alászáll minden jó adomány és tökéletes ajándék, Atya Fiú Szentlélek teljes Szentháromság, egy örök Isten! Keressük a szavakat most is, hogy megköszönjük Neked, de nem találunk méltó szavakat a csodáért, hogy bár magasságban és szentségben lakozol, mégis együtt vagy a te - Sátán ellen küzdő - népeddel ebben a világban. Áldunk és magasztalunk téged gondviselésedért, hogy Te mindig, mindent jól teszel, azt is, amit mi ebben a pillanatban nem értünk és rossznak látunk. Áldunk és magasztalunk téged hogy aláhajolsz most is és minden bűnünk ellenére készen vagy szólni hozzánk a te igédben. Bocsásd meg a mi bűneinket és töröld el azokat a mi Urunkért, Jézus Krisztusért. És a régi törvényből segíts most is harcolni tanulni. Egyedül Benned bízunk, nincs más segítségünk. Kérünk jöjj segítségül most is irgalmasan, kegyelmesen, szabadító módon szólalj meg drága Igédben! Mint szolgáló szemei asszonya kezére, úgy néznek most is szemeink és szíveink reád Urunk. Várjuk gyógyító szavad, a mi Urunk Jézus Krisztus szent nevében kérünk. Ámen.

"Ruben fiai közül és a Gáditák közül, és Manasse félnemzetsége közül erős és paizs- és fegyverhordozó férfiak, kézívesek és hadakozásban jártasak, negyennégyezerhét-százhatvan harcra kész férfiak hadakozának a Hágáreusok ellen. És győzedelmesek levének azokon,... mert az Istenhez kiáltának harc közben és ő meghallgatá őket, mert őbenne bíztak." I.Krón 5:18-20

A Biblia egyik mindig időszerű figyelmeztetése: "nem test és vér ellen van tusakodásunk, hanem a gonoszság lelkei ellen". De ugyanakkor a Biblia egyik drága ajándéka számunkra az, hogy nem csak figyelmeztet erre az állandó veszedelemre, erre a harci helyzetre, hanem kimeríthetetlenül gazdag példatárával mindig segítségünkre siet és megmutatja hogyan lehet fölülkerekedni, hogyan lehet győzni ebben a küzdelemben.

Egy ilyen vigasztaló, lelkipogozó, erősítő, bátorító ige a mai alapigénk is. Arról szól, hogy Ruben, Gád és Manassé nemzetsége élet-halál harcot folytat a Hágáreusokkal a Jordán tulsó partjáért. Amint az ige szavaiból kiderül, nem anyámasszony katonái voltak ezek a harcoló férfiak. Erős harcedzett férfiak - mondja az ige - nem is kevesen, közel negyvenötezen! Mégis a ami a különlegessége ennek az igének, hogy a csatát nem a fegyverek, nem a stratégia, a taktika döntik el, hanem az, hogy ezek a kemény, életre-halálra kész férfiak **az Úrhoz kiáltanak harc közben**. És Isten meghallgatta őket, mivelhogya őbenne bíztak.

Fölösleges minden további kortörténeti magyarázat. Napnál is világosabb igénk üzenete: Isten népének, a **hívó embernek harc közben is imádkozni kell**. Koncentráljunk Isten Szentleke segítségével erre az egyetlen üzenetre. Éspedig úgy, hogy előbb lássuk meg csodálkozva, milyen időszerű Istennek ez a régi és mégis mai üzenete: Isten népének harc közben is imádkozni kell! Egyáltalán nem fantazmagória, amiről az Efézusi levél beszél, hogy "nem test és vér ellen van tusakodásunk, hanem a gonoszság erői ellen". Vagy amint régi kedves énekünk monja: "Lám a Sátán serge talpon szembetörni kész." Vagy ahogy egy másik énekünk mondja "új próba és új küzdelem a hívők sorsa szüntelen". Nem is említem most azt a rengeteg harcot, amiben benne vagyunk szellemi síkon. Nem szólok a nemek harcáról, nem szólok a generációk harcáról, nem is említem a vallásháborúkat, nem is említem az ideológiák harcát. Sőt még nem is mutatok rá arra a harcra sem, amit magad a szíved mélyén folytatasz, amit így hívunk mi hívők, hogy az **óember és az újember harca**. Hadd utaljak csak érintőleg arra a rengeteg harcra, amit a mindennapokban folytatunk egyre fáradó, testünkkel, a rohanó idővel, az egyre kevesebbet érő pénzünkkel, az egyre növekvő kenyérárral, hússárral, kifizetetlen villanyszámlákkal. Nem is sorolom tovább, mert szólnom kellene arról a harcról, amit úton-útfélen folytatnunk kell a hazugsággal, a becsapással, alattomosággal rosszindulattal. Minek folytassam testvéreim? Benne élünk a mai magyar valóságban, és egyre inkább igazat adunk **Corrie ten Boom**nak, a nagy holland evangélista nőnek, aki szinte refrén-szerűen ismételte minden igehirdetésében: Keresztyének ébredjétek, hát értsétek meg végre, mi nem kényelmességre vagyunk elhíva, hanem szakadatlan harcra a Sátán ellen, éjjel nappal. Vagy igazat kell adnunk **Ady Endré**nek, a magyar prófétának, aki így mondja az egyik versében - és most kezdjük érteni - "harcunk a magyar pokollal van". Ki nem érti Ady-nak ezt a sorát, idő-szerűségét ennek az Ady sornak, hogy ez az Ady sor hogyan támasztja alá, igazolja vissza a Biblia reális beszédét: "Nem test és vér ellen van tusakodásunk, hanem a gonoszság erői ellen, a pokol erői ellen, ami Ady korában is, a mi korbunkban is - sajnos - eleven valóság. Igazat kell adni Luther Mártonnak, aki szép énekében ezt mondja: "A mi régi ellenségünk háborog velünk. Erővel fegyverrel és sok csalárdsággal, és minden nagy hatalmassággal." Mert benne élünk, akarva-akaratlan abban a kozmikus küzdelemben, ami folyik - talán szabad így mondanom -: a **civitas Dei** és a **civitas Diaboli**, Isten országa és a Sátán országa, Krisztus és az Antikrisztus között. Az Antikrisztus azt akarja, ne érvényesüljön Krisztus, ne a szeretet, ne a jóság, ne a türelem, ne a szívesség, ne a barátság, ne az emberség érvényesüljön. Ne! Hanem a durvaság, a keménység a hazugság, a pizsokság, ez érvényesüljön, amire mi nem tudunk mást mondani csak azt: Nem! Nem! Soha!

Akár akarjuk, akár nem. Benne élünk ebben a küzdelemben. Ezért olyan időszerű ez a régi törvény, amelyik arról szól, hogy Isten népének harc közben is imádkozni kell. Méginkább időszerű azonban, azért mert ebben a harcban két kísértése van Isten népének.

Az egyik az **abszolút passzivitás**, a másik a **túlméretezett aktivitás**.

A passzivitás : amikor úgy gondolkodik az ember, csak semmi harc! Csak imádkozni kell a hívó embernek. Meg van írva: tedd hüvelyébe a te szabjádát. Meg van írva: elvégzi értem az Úr! Csak semmi harc. Imádság, imádság, imádság! Az igen! De semmi harc.

Ezt az álkegyes gondolkozást billenti helyre ez a régi ige. Milyen igaza volt Tinódinak: "Siess keresztyén lelki jót hallani, Régi törvényből harcolni tanulni." Hogy billenti helyre az egyensúlyt, hogy józanít ki, mikor azt hangsúlyozza, nem, a passzivitásnak nincs igaza, bármilyen szent igékre hivatkozzék is! **Nem harc helyett kell Isten népének imádkozni, hanem harc közben.**

De nézzétek, hogy józanít ki a másik kísértésből, a modern élet nagy kísértéséből a túlzott aktivitásból, amikor így kérdezzük mosolyogva a világ legtermészetesebb módján: Ugyan kérem, ki ér itt rá manapság imádkozni? Csináld végig az én életemet. Reggeltől estig harcban gyerekekkel, harcban szomszáddal, harcban főnökkel, harcban emberekkel és harcban az árakkal, harcban a bűnnel... Csináld végig!

Itt nem lehet imádkozni! Meghalni sem érünk rá, - szoktuk mondani, - nem hogy imádkozni. Az ige billenti helyre a fölbillent modern lelki egyensúlyt! Akkor jönne rendbe az életed igazán, ha megtanulnád azt amit ott Ruben, Gád és Manassé fiai csinálnak - ha harc közben is tudnál Istenhez imádkozni! Ezért olyan időszerű ez az ige és azért - szeretett testvéreim, - mert egyre inkább hasonlítunk abban is ezekre az élet-halál harcot folytató izraelitákra, hogy fogy az erőnk. Miért nem gondolkozunk el egy pillanatra, hogyan lehet ez, amikor hangsúlyozza az ige, "harcedzett erős férfiak, fegyverhordozó férfiak", akik nem először vannak benne a harcban, miért imádkoznak ezek? Miért kiáltanak ezek harc közben, Istenhez?. Világos a felelet! Mert rájöttek a titokra: **Egyedül nem megy!** Egyre erőtelenebbek vagyunk. **Mert minden harc "idegháború"**, a Jordán partján vagy egy budapesti lakásban, vagy egy kórházi ágyon vagy egy magányos szobácskában vagy egy pedagógus otthonban, vagy bárhol, mindenhol igazán ideg-háború folyik. És az idegháborút bírni csak úgy lehet, ha felülről töltést kap az ember. És **töltést imádság útján kap az ember.**

Nem véletlen, hogy a magyar református egyházi irodalom bővülködik az imakönyvekben. Mondjátok testvéreim miért volt olyan népszerű a maga idejében **Ráday Pál** *Lelki hódolása*, aztán az öreg **Szikszai György** könyve, aztán a mi időnkben **Ravasz László** püspöknek a *Hazafelé* c. kis könyve, mellette **Muraközi Gyula** *Sionnak hegyén* c. imakönyve? Miért? Miért írtak ezek a zsenik, ezek a lángelmék imakönyveket? Mert tudták, amit Ruben Gád és Manassé fiai, a harcot imádsággal lehet kibírni. Isten népének harc közben is imádkozni kell. Ez az Ige nagy üzenete.

De ezen a ponton megszólal bennünk a mindig reális modern ember, aki - sajnos - **szereti még Isten üzenetét is a kritika mérlegére tenni!** És ne bújjunk ki ez elől, vessük fel a kérdést: Reális üzenet ez? Helyesen értelmezzük mi Isten igéjét, amikor ennek a régi törvénynek alapján ezt az isteni üzenetet olvassuk ki: A keresztyén embernek harc közben is imádkozni kell! Szabad a hit mércéjével, ebből a régi izraelita történeti epizódból modellt csinálni Isten országa számára? És meglátni benne a harcoló egyház és az imádkozó egyház - az **ecclesia militans**, és **ecclesia orans** - egységét! Nem beleolvasás ez, nem délibáb kergetés ez? Van ilyen? Reális üzenet ez, hogy harc közben is imádkozni kell?

Három példát mondok testvéreim. Döntsétek el magatok:

A Szentek Szentjének, a mi Urunk Jézus Krisztusnak egész élete ellenséges környezetben telt el. Bonhoeffer mondja róla! Ki nem tudja közülünk, micsoda harcokat folytatott, a mi üdvösségünkért, isteni küldetést teljesítve.

- Csak egy felvillantás! Ott van az ötezer ember. Éhesek. Micsoda kihívás! - Na Jézus mit csinálsz? - Ő tudta! Felnézett az égre! A folytatást tudjátok...

- Lázár sírja mellett áll. Uram, negyed-napos, szaga van, ne kísérletezz vele. Micsoda kihívás. Ez aztán konfliktus, itt aztán összeütközik a civitas Dei és a civitas Diaboli. Itt igen! Szaga van! Fölnézett az égre. Hálát adott harc közben... A folytatást tudjátok...

- Közeledik az óra! Érti józanul, már ki-rajzolódik a kereszt, az élete képernyőjére, menni kell Golgotára. Tanítványai alszanak, horkolnak. Fogalmunk sincs, mit csinál a Mester. A Mester imádkozik! Verejtékei, mint a vércseppek. Készül a keresztre és a kereszten is imádkozik. Győzelmi jelentéssel végzi! (Teteleszhaj) Elvégeztetett! Uram, elvégeztem amiért küldtél! Mert közben ott volt az imádság! Nemcsak a számonkérés : "Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet", hanem a hitvalló imádság: "Atyám, a te kezeidbe teszem le az én lelkemet". Ha nem volna más példa előttünk, csak Ő, akkor is merném hirdetni Isten népének, a hívő embernek, az engedelmesség útján járó embernek, Isten szolgájának harc közben is imádkozni kell.

De hadd idézzem a mi reformátorunkat Kálvin Jánost! Ki nem emlékszik rá, hittanórán tanultuk, még kisgyermek korunkban: milyen szokása volt az Institutió, a kommentárjai írása, lelkigondozói levelei írása közben? Lekapta a fejről a kis házi sapkáját és felsóhajtott Dicsőség Istennek! Pedig micsoda harcai voltak, Spurgeon szerint, az egyháztörténelem sőt a világtörténelem **legmeggyötörtebb embere volt Kálvin**. Hogyan bírta ki egyáltalán - isteni csoda - az ötvennégy évet, amit élt. Harc közben imádkozott! Régi törvényből megtanulta mi az Isten országának modellje? Isten emberének harc közben is imádkozni kell!

De még hadd mondjak egy nála is közelebbi példát. Bizonyára vannak ebben a gyülekezetben, ezekben a padokban akik nagy hálaadással emlékeznek felejthetetlen profesz-szorunkra Victor Jánosra. Én a teológiai padokból - gondolok vissza rá. Róla mondják, a teológián is nem egyszer megtörtént - lebilincselő, lenyűgöző előadása közben, - amit úgy ittunk, mint száraz homok az esőt, - olykor a professzor úr egy-egy pillanatra elhallgatott! - Aha, lám, a zsenik is elvesztik a fonalat - gondolták azok, akik nem ismerték, de mi, - akik ismertük -, tudtuk, hogy szó sincs erről. Amikor **Victor János** itt a szószéken, vagy a teológiai katedrán egy percre elhallgatott - imádkozott. Harc közben imádkozott, mert ő tudta, hogy ez a szószék is, a katedra is - hogy is mondja **Barh Károly**? - Isten országának igazi arénája. A szószék, amikor itt szalonképesen, kedvesen, testvéri közösségben ülünk együtt és Isten igéjét hirdetjük, folyik bennünk, körülöttünk a Krisztus és az Antikrisztus harca. Azt akarja, hogy ne figyelj, azt akarja, hogy ne fogadd be, hogy utasítsd vissza. Nem akar kiengedni a kezéből! Itt folyik a harc! Victor János ezt tudta - és harc közben imádkozott.

Te testvérem fölfedezted-e már ezt a titkot. Mert a mai igehirdetésnek a lényege ez. Erre akar tanítani Isten népének harc közben is imádkozni kell.

Vessük fel azért, a még realisabb kérdést! Hát érdemes-e, van-e értelme az imádságnak? Akkor, amikor te is nyugodtan elmondhatnád: Kérem, én már mennyit imádkoztam! Kérem én mióta imádkozom! El is ment a kedvem az imádságtól. Nem is hiszek az imádság erejében. Testvéreim! Ezekért a testvéreinkért van elsősorban ez az igehirdetés. Másodsorban azokért

akik még hisznek az imádság erejében. Hogy akik nem hisznek, s akik feladták, akik lemondtak róla újra fedezzék fel, nem nekik van igazuk, hanem az igének! Vagy akik csinálják, újra erősödjenek meg. Érdemes tovább! Tovább, csak tovább! Mert van valami fantasztikus ebben a régi bibliai történetben! Figyeljünk már föl rá!

Harc közben is... És a Biblia Istene nem kérdezi, megálljatok, hol vannak a papok? Hol van a liturgia, hol van az áldozati füst. Hol van a gyönyörűen kidolgozott, precizizált mózesi rítus? Hol van? Mi az, hogy harc közben...? Miközben vagdalkozol, veszekszel, véded az életed, igazságodat? Igen, **a Biblia Istenének kedves a harc közben mondott imádság!** Miért? Hogy mondja az Ige? **"Mert Ő benne bíztak!"** Mert mindig ezt nézi. Nem a kicsiszolt liturgiát! Nem a papok csodás énekét, nem az áldozat bővítő füstjét!

Mi van a szívben? Az igazi istentisztelet zsákutcában is, a csatamezőn is, a Jordán partján, a budapesti lakásban, bárhol: Bizni Istenben! És Isten felel - kiéleztetve mondja az ige "mert az Istenhez kiáltanak harc közben - meghallgatva, őket **mert az őbenne bíztak.** Előbb idéztük az imádság nagy hőst Kálvint. Idézzük ezen a ponton **Luthert**, aki a maga klasszikus módján egyszer így prédikált az imádságról: **Testvérek tanuljatok imádkozni**, - most jön a sajátos lutheri stílus - **ne magatokban gubbasztani, fejeteket lógatni, csócsálni, siránkozni, emésztő gondolatokkal magatokat gyötörni; jaj Istenem, jaj Istenem mi lesz velem? Minek ez a sírás? Térdre** - és még mond valami csúnyát is Luther - **lusta népség! Térdre lusta népség!** - mondta a maga gyülekezetének. **Kezeket, szíveket felemelni imádkozzatok, mert** - és itt a személyes biznyságtétele Luther Mártonnak, - **mert én valahányszor igazán imádkoztam mindig többet kaptam, mint amit kértem!**

Ó, Luther! - sóhajtasz. 500 éve, bárcsak élt volna itt az Ady emlegette magyar pokolban! Kíváncsi lennék akkor is tartaná-e amit mond? Én azt hiszem igen! Mert mielőtt sietnénk az ítélettel - és ezzel szeretném befejezni, - az elmúlt héten szerda este kaptunk egy telefont. Feleségem egy régi barátnője, imatársa hívott fel ujjongva: "Képzeld nem kell a leányomat operálni! Az orvosok egyszerűen nem értik mi történt." Elő volt készíve strumaműtétre. Mi itt imádkoztunk Mártikával is, meg a többi hívő testvérral, hogy sikerüljön a műtét, vezesse az orvost, ha már így adta az Úr. Légy ott Uram, a műtétnél, könyörülj meg rajta. Gyermeket vár, könyörülj meg rajta. És a struma visszahúzódott! Elbocsátották. Hazajött. Nem kell operálni. Hát van ilyen? Hát nemcsak 500 évvel ezelőtt volt ilyen Luthernél? Amikor "igazán imádkoztam mindig többet kaptam"? Testvéreim! Engedjétek meg, hadd kérdezzem meg: Mit csináltok harc közben? Te személy szerint, - hogy a szomszédra ne háríthasd a kérdést - te mit csinálsz harc közben; vagdalkozol, sóhajtozol, magadat emészted vagy **fölfedezted már, hogy a hívő embernek harc közben is imádkozni kell?**

Én azt hiszem befejezhetjük igazán azzal az óhajtással: Bárcsak fölfedeznéd, bárcsak fölfedezné egyházunk, bárcsak felfedezné a világ reformátussága, bárcsak felfedezné millecenté-náriumot ünneplő magyar népünk: **a győzelemnek egyetlen titka van:** Harcközben is imádkozni. "Uram Isten, siess minket megsegíteni, ily nagy szükségünkben, Krisztus Jézusért." Ámen.

Áldunk és magasztalunk Téged, hogy úgy ismered az életünket, mintha itt élnél. Hiszen itt élsz, itt vagy velünk, mindent látsz, mindent hallasz, sokszor nyelvünkön sincs a szó és Te már egészen érted azt Urunk. Áldunk és magasztalunk Urunk, ha visszanezünk életünkbe, elmondhatjuk, mindig többet adtál, mint amit el tudtunk neked dadogni, vagy meg tudtunk fogalmazni. Légy áldott a te bőkezűségedért, légy áldott irgalmasságodért, köszönjük, hogy most is oda tehetjük mindazokat, akiken igazán csak te tudsz segíteni, pedig mi is

szeretnénk de igazán segíteni nem tudunk. Odatesszük elébed az öregeket, betegeket, elhagyottakat. Odatesszük a szegényeket, akik küzdenek a fillérekkel, a közértben a dekákkal, a villanyszámlával, a telefon-, a gázzámlával, az öregeket, akik küzdenek gyermekeikkel. Hitveseket, akik egymással, a hívőket, akik a hitelenségükkel küzdenek! A hitetleneket, akik keresnek téged, hogy megtaláljanak. Egyházunkat, népünket, ezt az ezer sebből vérző világot s kérjük: Jöjjön el a Te országod! Krisztusunk nevében. Ámen